

احداث مجتمع جامع توانبخشی؛ مصوبه‌ای روی کاغذ

یادداشت

حقوق معلولان را باز خوانی کنیم

زهره اسدی - معلولان و افراد ناتوان در هر جامعه‌ای وجود دارند و جزئی از آن جامعه‌اند. مراقبت و نگهداری از آنان نیازمند فراهم بودن امکانات و تجهیزاتی است که تهیه آن‌ها به تنهایی برای خانواده‌ها مقدور نیست، بخشی از این خدمات باید از سوی متولیان فراهم شود، بر همین اساس بخشی از این حمایت‌ها با پی گیری مدافعان حقوق معلولان در سال ۸۳ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد. این قوانین حمایتی، رفاهی و توسعه‌ای به تأمین نیاز اقتصادی و اجتماعی معلولان می‌پردازد و به طور مستقیم به آن‌ها منفعت می‌رساند، بخشی از این حمایت‌ها در راستای درمان و پیشگیری از پیشرفت عوامل معلولیت‌ساز است که به جرات می‌توان گفت از فاکتورهای اساسی، اولیه و نیازهای روزمره معلولان است، بخشی از ناتوانان جسمی و حرکتی بدون حمایت‌های درمانی خاص قادر به ادامه زندگی نیستند، حمایت‌هایی که به طور طبیعی در مراکز درمانی خاص ارائه می‌شود، خدماتی مانند کار درمانی، آب درمانی و گفتار درمانی که باید مداوم و مستمر باشد. تأمین این نیاز اولویت ویژه‌ای دارد تا آنجایی که بارها در تریبون‌های مختلف به آن توصیه شده است با این حال هنوز در پرداختن به آن تعلل‌هایی می‌شود که به ضرر این قشر از جامعه تمام شده است. ایجاد مجتمع‌های جامع توانبخشی یکی از خواسته‌ها و نیازهای جامع معلولان است که در برخی از استان‌ها هنوز ایجاد نشده و پست‌های ایجاد آن هم موجود نیست، مراکز جامع توانبخشی، پزشکی مراکزی هستند که در آن‌ها خدمات فراگیر توانبخشی (اعم از پزشکی، حرفه‌ای، اجتماعی) توسط تیم توانبخشی به توانخواه ارائه می‌شود، این مراکز به منظور ارائه خدمات پیشگیری، تشخیصی، درمانی و توانبخشی در سطوح جسمی، روانی و اجتماعی به صورت سرپایی و روزانه تأسیس می‌شوند. استان با دارا بودن ۱۷ هزار معلول تحت پوشش که بیش از ۷ هزار نفر آن‌ها دارای معلولیت‌های جسمی و حرکتی هستند و کمترین فعالیت‌های روزانه خود را به مدد کمک‌های توانبخشی انجام می‌دهند از جمله استان‌هایی است که از داشتن مجتمع جامع توانبخشی محروم است. اگرچه مراکز خصوصی با امکانات اندک در چند شهر وجود دارند اما خدمات و تجهیزات آن‌ها متناسب با نیاز و خواسته معلولان استان نیست. با این که سال‌های زیادی از مصوبه ایجاد مجتمع جامع توانبخشی استان می‌گذرد و به گفته برخی مسئولان اعتباری هم برای ایجاد آن به استان اختصاص داده شده است اما هنوز از احداث این مجتمع خبری نشده و استان شاهد باتلاک‌بفی معلولان و سفرهای طولانی برخی از آن‌ها به استان‌های همجوار برای دریافت خدمات و مشاوره‌های پزشکی است.

علی‌نیا

پس از گذشت ۱۰ سال از تصویب احداث مجتمع جامع توانبخشی، این مصوبه در قفسه‌ها خاک می‌خورد و بازار وعده‌ها برای آن همچنان داغ است در این بین این قانون حمایت از معلولان است که مورد کم توجهی قرار گرفته است.

بسیستم آبان ماه سال گذشته، گزارشی از مصوبه مجتمع جامع توانبخشی که سال‌ها معطل مانده و اجرایی نشده است با تیتیر «آش آشتی پخت کنید!» در این روزنامه به چاپ رسید، در آن گزارش به رنج نامه خانواده‌های صاحب معلول، اشاره شد تا شاید صدای خسته آنان به گوش مسئولان و متولیان برسد، با این حال دستگاه‌های متولی توپ را به زمین یکدیگر انداختند تا جایی که حرکت مثبتی برای ایجاد پروژه دیده نشد.

پیش از این، در گفت و گویی که با نماینده سابق مردم ۵ شهرستان استان انجام شد وی دلایل مغفول ماندن اجرای مجتمع جامع توانبخشی استان را برشمرده بود. در این گفت و گو «ثروتی» با بیان این که مجتمع جامع توانبخشی مصوبه هیئت دولت در سفرهای استانی سال ۸۸ است گفته بود: به دنبال این هستم که جلسه‌ای برای این مصوبه به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل شود و ۲/۵ میلیارد تومان توسط این وزارت خانه برای این پروژه بودجه تخصیص داده شد.

«ثروتی» با اشاره به این که بودجه تخصیص داده شده برای این پروژه به استان آمد، افزوده بود: در همان زمان استانداری اعلام کرد که این بودجه در قالب اعتبارات جاری به استان آمده است در حالی که باید به شکل اعتبار استانی به استان اختصاص می‌یافت و این در حالی است که به موجب قانون امکان تبدیل بودجه جاری به عمرانی وجود دارد، اما استانداری این کار را انجام نداد. به گفته نماینده سابق مردم ۵ شهرستان خراسان شمالی بعد از به نتیجه نرسیدن این پروژه، دوباره در سال ۹۱ پیگیری‌های لازم برای مطلع شدن از روند پروژه توسط وی انجام شد، اما بهزیستی باز هم این کار را انجام نداده است. وی عنوان کرده بود: آن زمان به ما گفتند مطالعات این پروژه باید توجیه فنی

و اقتصادی داشته باشد، بنابراین مدیرکل بهزیستی وقت گزارش مطالعاتی در خصوص این پروژه ارائه داد، اما استانداری مطالعات را به بهانه کامل نبودن نپذیرفت. وی با اشاره به این که با سازمان بهزیستی تماس گرفتم و آنان دوباره ۵۰ میلیون تومان برای مطالعه همین مجتمع اختصاص دادند، اضافه کرده بود: مطالعات مجتمع مصوب شد، با وجود این که مطالعات سال ۹۱ در کمیسیون ماده ۲۱۵ مصوب و به استان ابلاغ شد ولی باز هم کاری انجام نشد و باز هم در سال ۹۲ از وزیر تعاون در خصوص روند اجرای پروژه سوال کردم و به شکل مکتوب اعلام شد که به زودی کار را شروع می‌کنند، در آن زمان بنا بود زمین ابتدای جاده لنگر را برای احداث این مجتمع به بهزیستی بدهند که انجام نشد. در سال ۹۲ در استانداری جلسه‌ای برای همین موضوع تشکیل شد. طی صورت جلسه‌ای مقرر شد دوباره عملیات احداث این پروژه به سرعت انجام شود که متأسفانه باز بهزیستی بودجه را جذب نکرد و اعتبارات برگشت خورد. دوباره از وزیر پیرامون این پروژه سوال کردم و با وجود این که در سال ۹۳ دوباره وزیر

نامه نوشت، اما باز هم مدیرکل بهزیستی و استاندار وقت این کار را انجام ندادند. وی در آن گفت و گو به این موضوع هم اشاره کرد که در سال ۹۴ سازمان بهزیستی ۵۰۰ میلیون تومان برای این پروژه اعتبار اختصاص داد و قرار شد عملیات اجرایی پروژه شروع شود، اما باز هم عملیات اجرایی با وجود اعتبارات آغاز نشد.

وی افزوده بود: در مجموع ۳ میلیارد تومان برای اجرای این پروژه وجود دارد و با وجود این که بارها با استانداری، فرمانداری و مدیرکل بهزیستی مکاتبه کردم اما متأسفانه کار انجام نشده و تخلف اداری صورت گرفته است. اخیراً این پروژه را به نمایندگان جدید معرفی کردم و انتظار دارم مدیرکل جدید هم پیگیری این موضوع باشد. چند سال است که اعتبار این پروژه برگشت می‌خورد. با توجه به این که این پروژه مجوز کمیسیون ۲۱۵ را دارد باید سازمان بازرسی ورود پیدا کند تا این قضیه به سرانجام برسد.

با این حال، رئیس سازمان برنامه و بودجه استانداری خراسان شمالی با اشاره به این که

سیاست گذاری به گونه‌ای است که پروژه‌های ناتمام جمع‌آوری شود و حداکثر ۱۰ درصد اعتبار برای پروژه‌های جدید باشد، می‌گوید: پروژه‌های جدید باید اولویت همه باشد و چنانچه دستگاهی متولی انجام پروژه‌ای است باید پیگیری لازم را برای انجام پروژه انجام دهد.

«پور عیسی» با اشاره به این که بهزیستی می‌تواند این پروژه را جزو پروژه‌های اولویت دار قرار دهد، می‌افزاید: فرماندار شهرستان و بهزیستی می‌توانند این پروژه را جزو پروژه‌های اولویت دار تعیین کنند و از سوی دیگر مردم هم خواستار ایجاد مجتمع جامع توانبخشی که از نیازهای استان است، باشند.

وی ادامه می‌دهد: تمام دستگاه‌های مربوطه باید برای به نتیجه رسیدن مجتمع جامع توانبخشی اعلام نیاز کنند و آن را جزو پروژه‌های اولویت دار اعلام کنند. وی ادامه می‌دهد: فرمانداری و بهزیستی این پروژه را جزو مصوبات اولویت دار خود قرار دهند و ما هم قول می‌دهیم انجام

دهیم.

وی اضافه می‌کند: در حال حاضر هر چه پول آوریم برای راهسازی، مدرسه و پروژه‌های عمرانی هزینه کردیم، اما برای برطرف شدن ناهنجاری‌های اجتماعی، مشکلات زنان بی سرپرست و دیگر مسائل و کمبودهای فرهنگی در حاشیه شهر به تلاش بیشتری نیاز داریم.

وی با اشاره به این که حتماً اولویت با بحث‌های اجتماعی، توسعه انسانی و سرمایه انسانی در استان است، می‌گوید: باید ارتقای شاخص‌های اجتماعی را در استان داشته باشیم و یکی از اولویت‌های ما به سرانجام رساندن مجتمع جامع توانبخشی در استان خواهد بود.

در همین ارتباط، مدیرکل بهزیستی خراسان شمالی از اولویت قرار دادن پروژه مجتمع جامع توانبخشی در استان خبر می‌دهد و می‌گوید: پی‌گیری‌های لازم برای در اولویت قرار دادن این پروژه انجام شده است و امیدوارم با همکاری مسئولان استانداری گام بزرگی برای این پروژه

برداریم.

«قربانی» با اشاره به این که ۱۸ هزار معلول در استان داریم، می‌افزاید: با توجه به آمار معلولان در استان ایجاد مجتمع جامع توانبخشی ضروری است.

همین مسئول در گذشته با بیان این که یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان سهم وزارت خانه و ۸۰۰ میلیون تومان سهم استان برای این پروژه مصوب شده است از تخصیص نیافتن سهم استان سخن گفته و این درحالی بود که اعتبارات وزارت خانه به استان اختصاص یافته بود.

افشره

۱۰ سال از مصوبه احداث مجتمع جامع توانبخشی استان می‌گذرد و ۱۸ هزار مددجوی تحت پوشش همچنان چشم‌امیدشان به اراده‌ای جدی برای ایجاد این مجتمع است، نبود مجتمع جامع توانبخشی موجب سفرهای طولانی برخی از مددجویان و در کنج خانه ماندن برخی دیگر از آن‌ها شده است.

با وجود این که گفته می‌شود ایجاد مجتمع جامع توانبخشی در استان در حال پی‌گیری است و وعده‌ها و قول‌هایی داده می‌شود اما این به تنهایی برای مشکلات معلولان کافی نیست، به همین دلیل نمی‌توانیم به راحتی از دردهای خانواده‌های دارای معلول عبور کنیم. اگرچه بارها آنان از مشکلات و کمبودهای مراکز توانبخشی دولتی با امکانات ناکافی گفته‌اند اما همچنان مشکلات آن‌ها پابرجاست و امیدشان شاید به وعده‌هایی است که داده می‌شود.

از قلم شما

تضییع حقوق معلولان

اکثر افراد به خصوص معلول‌های جسمی و حرکتی که هر روز برای انجام کار از منزل خارج می‌شوند و به سمت محل کار خود حرکت می‌کنند با مشکلات عبور و مرور مواجه هستند. با این که یکی از اهداف ساخت پیاده‌روها افزایش ایمنی عبور و مرور عابران است اما این مسیر برای معلولان جامعه هموار نیست. بحث مناسب‌سازی‌ها از سالیان گذشته به عنوان یک ضعف در سطح شهرهای کشور ما همواره مطرح بوده که عبور و مرور عابران پیاده به خصوص افراد معلول را با مشکل روبرو می‌سازد.

تحقیقات انجام شده در دانشگاه هاروارد نشان داده است که نداشتن بستر مناسب برای پیاده‌روها، کافی نبودن روشنایی معابر، نبود سایه در پیاده‌روها از جمله دلایلی است که افراد معلول ترجیح می‌دهند از منزل بیرون نروند و یا با وسیله نقلیه طی مسیر کنند.

پیاده‌رو محلی برای تفریح و پیاده‌روی هر شهروندی محسوب می‌شود، اما در برخی از شهرها ماهیت اصلی پیاده‌روها کمرنگ شده و اکثر معابر پرتردر این امکان را به عابر نمی‌دهد که بتواند از پیاده‌رو به راحتی و بدون هیچ مشکلی رفت و آمد کند و اولویت با شخصی است که سواره است و به راحتی و بدون هیچ گونه دغدغه‌ای با موتور سیکلت از پیاده‌رو رفت و آمد می‌کند و هم چنین به راحتی وسیله نقلیه خود را در پیاده‌رو پارک می‌کند، حتی در این مسیر شیب‌های رامپی برای عبور ویلچر‌ها مشخص نشده و آنچه به عنوان مسیر عبور معلولان مشخص شده استاندارد نیست.

همچنین در برخی از شهرهای کشور به خصوص بجنورد پیاده‌روها به دلیل داشتن اختلاف سطح، شیب‌های نامناسب و غیراستاندارد و استفاده نکردن از کفیوش‌های مناسب و هم چنین عدم روشنایی، به هیچ عنوان برای عبور و مرور معلولان مناسب نیست. یکی دیگر از موانع موجود در پیاده‌روهای شهرها وجود چاله‌هایی است که بر اثر به کار بردن مصالح نامرغوب ایجاد شده است. از طرفی پیاده‌روها جزو دارایی‌های عمومی شهروندان محسوب می‌شود و

جزو حقوق شهروندی و حقوق معلولان است که به راحتی این قانون در معابر شهر تضییع می‌شود. اکثر عابران معلول و ناتوان استان، عبور از پیاده‌روها را دشوار و یا حتی غیرممکن می‌دانند که سبب می‌شود به جای تردد در پیاده‌رو از حاشیه خیابان عبور کنند که این امر مشکلات خاص خود را دارد و با گاه خسارت‌های جانی نیز به دنبال دارد. براساس آمار منتشر شده درصدی از متوفیان ناشی از تصادفات عابران پیاده هستند که از عمده دلایل آن می‌توان به عبور عابران از خطوط عبور وسیله نقلیه اشاره کرد. از همه این‌ها که بگذریم ساخت و سازها و انباشته شدن مصالح ساختمانی در پیاده‌روها نیز راه را برای عبور عابران پیاده به ویژه معلولان بسته است.

از سوی دیگر کسبه نیز گاهی در بسیاری از معابر اجناس مغازه خود را در پیاده‌روها به نمایش می‌گذارند که این عمل نه تنها چهره شهر را زشت می‌کند بلکه عبور و مرور را نیز برای عابران مشکل می‌کند. به طوری که به نظر می‌رسد مغازه‌داران خود را مالکان

اصلی قسمتی از پیاده‌رو می‌دانند. دستفروشان و دوره گردان نیز از این قضیه مستثنی نیستند. عریض نبودن پیاده‌روها از یک طرف و وجود موانع مختلف از طرف دیگر تردد موتور سیکلت و پارک نمودن وسایل نقلیه موتوری در پیاده‌روها عملاً عابران را مجبور می‌کند پیاده‌روی در معابر را فراموش کنند چه برسد به معلولاتی که برای رفت و آمد در معابر شهر به شرایط ویژه و استانداردتری نیاز دارند.

در رفع موارد یاد شده به مطالعه جامع و دقیق از وضعیت کنونی شهر و کاستی‌های آن نیاز است تا بر مبنای نیازهای کنونی و آینده یک برنامه ریزی بلند مدت براساس اصول علمی با کمک دستگاه‌های مسئول جهت اصلاح ساختار کنونی شهر طراحی شود. البته تأکید بر این نکته ضروری است که اجرای هیچ برنامه‌ای بدون همکاری و مشارکت شهروندان نمی‌تواند به موفقیت کامل برسد.

مهندس حسین قاسمی‌نژاد
کارشناس ارشد حمل و نقل

اجتماعی

با صفحه اجتماعی و مطالعه آن در روزهای شنبه، دوشنبه و چهارشنبه با مطالب متنوع و خواندنی آن در راه سلامتی، تغذیه، شیوه‌های تربیتی کودک، ارتباط با سالمندان آشنا شوید و از مشاوره‌های پزشکی و حقوقی آن بهره‌بردارید.

با شماره‌های زیر تماس بگیرید:

۳۲۲۴۵۰۰۵ – ۳۲۲۱۲۷۶۰